

גליון מ' תשע"ד
שנה ג'

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תורה לששתה קליין על השיעור לשבתות בחנוכה

סיפורי חז"ל

כיבוד אב ואם

אומר רבן שמעון בן גמליאל, כל ימי הייתי מכבד את אבי ולא הגעתי לחלק המאה מן הכבוד שעשה עשו לאביו, כי אני בשעה שהייתי נותן לו אוכל ורוחץ ידיו, או מכבד ומרביץ לפניו, הייתי לובש הבגדים הישנים ביותר, כדי שלא ללכלך בגדי, וכשאני יוצא לשוק אני לובש בגדים נאים, ואילו לעשו היתה מעלה זו, כי כשבא לשרת את אביו, היה לובש את בגדיו החמודות ואומר, אין כבוד לאבא לשרתו בבגדים פשוטים, אלא בבגדי מלכים, ובשכר כיבוד אב שקיים עשו, נתן לו הקדוש ברוך הוא כל אותה טובה מרובה שיש לזרעו בעולם הזה, שראינו שבשעה שנודע לעשו שיצחק נתן את הברכות ליעקב, נשא קולו ובכה והוריד שלש דמעות, האחת מעינו הימנית, האחת מעינו השמאלית והשלישית נשארה תלויה ועומדת, ולא יצאה לחוץ שלא היה בה שיעור, יוצא שלא היו שלש דמעות שלמות, ואף על פי כן זכה לכל הטובה שיש להם, אף על פי שעשו היה רשע גמור. על אחת כמה וכמה, אדם שהוא ירא שמים שמקיים המצוה הזאת, בודאי יהיה שכרו מרובה.

מעם לועז

פרשת השבוע

כאשר יחנו בן יסעו (ב' - י"ז)

הרה"ק ה"דברי חיים" מצאנו זיע"א היה נוהג במידת הכנסת אורחים עד כדי מסירות נפש, ותמיד הורה לגבאים שידאגו לאורחים, יגישו לפנייהם ארוחות ויסדרו להם מיטה ללון ביתו. פעם אחת פגש הרה"ק מצאנו בביתו אורח חדש שהגיע זה עתה, פנה אליו בברכת "שלום עליכם" ושאל: האם הגבאים כבר טיפלו בך כראוי? האם הוגשה לפניך ארוחה דשנה? התרגש האורח מפנייתו החמה של הצדיק אליו וענה: באתי לכאן כדי להתעלות ברוחניות אצל הרבי, אין דעתי נתונה לאכילה ושתייה, האומנם? שאל ה"דברי חיים" אלא שגם הנשמה המצויה באדם באה לעולם הזה לא לשם אכילה ושתייה חלילה, אלא להתענג על ה' בקיום מצוותיו ולימוד התורה, אולם גם הנשמה, אם אין מאכילים אותה היא עלולה לעזוב את מקום משכנה. אין רוחניות ללא גשמיות.

לבני גד תולדותם למשפחותם וגו'

(א' - כ"ד)

מסופר על הרה"ק ה"מנחת אלעזר" ממונקאטש זיע"א שהיה גם סופר סת"ם חשוב ומיוחד ביותר, ברשותו היה ספר התורה של הבעש"ט הקדוש זיע"א, והיה מתקן בו אותיות שפרחו והיו צריכות תיקון, עבודה קודש זו עשה בדחילו ורחימו, ופעל ישועות בעת הזאת. ומסופר: פעם חלה אחד הרבנים שהיה קשור אליו, ומצבו התדרדר והרופאים שלחוהו לעיר פעסט לדרוש ברופאים גדולים, ביום רביעי דסליחות, הגיע למונקאטש כדי להתברך מפי הרבי לפני שיצא לפעסט, הרבי עמד אז בשעת הגהת הספר הקדוש של הבעש"ט בפסוק "לבני גד תולדותם", ואמר לו המנחת אלעזר: באת בזמן טוב כשאני אוחז "בבני גד" ואף לך יהיה "גדיא יאה" (מזל טוב). וראשי התיבות של פסוק זה הם בגימטריה שם של רפואה, הרי שתהיה לך רפואה שלימה.

זמני השבת

זמני יציאת השבת:

ירושלים: 8:16 ת"א: 8:19 ר"ת: 8:50

פרשת במדבר

זמני כניסת השבת:

ירושלים: 6:59 ת"א: 7:14

על מה רקד הצדיק בשלג

הגה"ק ה"חתם סופר" זיע"א, ישב בחדרו שקוע בלימודו, היתה שעת ערב מאוחרת זמן לא כל כך מתאים בשביל הפרנס לבוא כדי להיוועץ ברב בענייני הקהילה, לכן התפלל הרב בראותו את הפרנס נכנס אליו דוקא בשעה זו, הוא סגר את הגמרא והתכוון לשמוע מה הביא את הפרנס ומה בפיו בשעה בלתי רגילה זו. פני הפרנס הביעו דאגה עמוקה, הוא התנצל על שהפריע את הרב מלימודו בפרט שלא מדובר בענייני הקהילה, אלא בענייני האישי. בקושי רב עצר הפרנס בעד דמעותיו ובקול שבור ורועד אמר: "רבי, מר לי מאוד, אבדתי את כל רכושי והתרוששתי לגמרי" הרב החל לנחמו "נו נו ליהודי אסור אף פעם להתייאש ח"ו, יודע אני ידידי שההצלחה בעסקים כמוה כגלגל, סובב לפעמים למעלה ולפעמים למטה, ואז הם שוב עולים, הקב"ה לא עוזב". "רבי באו מים עד נפש, חובותי גדולים ואיני יודע כיצד לכסותם, מצבי על סף פשיטת רגל חלילה". "האם שוחחת עם מישהו על צרתך?" שאל הרב, "לא, בינתיים אפילו אשתי לא יודעת מהמצב" השיב הפרנס. "טוב שלא שוחחת עם איש, לא כדאי לגרום בחינם לבהלה בקרב בעלי החובות, הקב"ה יעזור ומצבך עוד ישתפר, אתה הרי סוחר מומחה אולי יש לך איזה רעיון?" המשיך הרב ושאל.

"תקוותי היחידה היא היריד בלייפציג שמתחיל בימים אלו, מידי שנה אני נוסע ליריד לקנות סחורה, וברוך ה' האירה לי ההצלחה פנים, אולם מאז היריד אשתקד הגיעו עסקי לתחתית המדרון, וכעת אין לי אפילו עבור הוצאות נסיעה ללייפציג. אם יודע בעיר שהשנה לא נסעתי ליריד, מצבי יהיה עגום". אם ירצה ה' תיסע ליריד ותצליח השיב הרב ושאל: לכמה כסף הנך זקוק עבור הוצאות הנסיעה ליריד. "רבי על סכום הכסף שהייתי רגיל לקחת איתי ללייפציג אין בכלל מה לדבר היום, כבר הייתי מאושר לו היה לי רק הוצאות לנסיעה, פשוט בכדי שלא ישימו לב שלא נסעתי". "זו לא בעיה גדולה" אמר הרב, הנה מונח אצלי פיקדון סכום כסף שיספיק לך להוצאות, ואף יותר, בחפץ לב אמסור לך את זה כגמילות חסד" "רבי באתי לבקש עצה ולא לקחת גמ"ח" אמר הפרנס במבוכה גדולה. "אל דאגה ידידי, כסף זה צריך להיות מונח אצלי לזמן ידוע, עד אז תוכל בעז"ה בודאי להחזיר את הגמ"ח, בינתיים תהיה לבעל הפקדון מצוה, והגמרא הלא אומרת "נוח לו לאדם שתעשה מצוה בממונו", תוך כדי אמירה הוציא הרב ממגירת שולחנו מעטפה ומסר לפרנס את הכסף. הפרנס היה נרגש עד דמעות, כיצד אוכל להודות לרב על הטובה וניסה להביע את רגשי תודתו. "יהודי יקר, השיב ה"חתם סופר", אם תודה לי על הגמ"ח לא אוכל להלוות לך את הכסף מחשש ריבית שאסור לקחת, לכן אל תשתהה, סע ללייפציג בשעה טובה וה' יצליח דרכך".

מבלי להפסיד זמן, הודרו הפרנס לתפוס את הרכבת המהירה הראשונה, והגיע ללייפציג בשעה טובה, שם פגש מיד בסוחר מוכר.

המתעסק ביבוא שהציע לו לקנות ממנו מטען של קפה. הפרנס לא הרבה להסס הוא שילם לסוחר דמי קדימה וקיבל תעודת קניה, דמי הקדימה ששילם רוקנו את כיסו והוא המשיך לטייל ביריד סתם ככה. אחר הצהרים פשטה ידיעה שמוג האויר הקשה הויק ליבול הקפה, ומחיר הקפה עלה בהרבה בבת אחת, עוד בטרם עבר היום מכר הפרנס את כל משלוח הקפה ברווחים גדולים. למחרת היום נהג הפרנס שוב באותה שיטה, הוא קנה כמויות גדולות של כל מיני סחורות, נתן דמי קדימה ולאחר מכן מכרם עם רווח. מולו שיחק גם ביומו השני של היריד והצלחתו הגדולה העמידה אותו שוב על רגליו. רק בתום היריד כשעה שהפרנס ישב במלונו וחישב את חשבון רווחיו, החל לתפוס מה גדולה היתה הצלחתו. ראשית הוא הפריש מעשר לצדקה, והחליט לקנות מתנות לאשתו ולילדיו, אחר כך עלה בדעתו לקנות מתנה גם לרבו ה"חתם סופר", בידעו שהרב מבין גדול ביהלומים ואבנים יקרות, גמר כדעתו לקנות לו אבן יקרה.

בבואו הביתה מיהר הפרנס לבקר אצל ה"חתם סופר", הוא נכנס בפנים קורנות בשעה שהרב ישב ודיבר בלימוד עם כמה מתלמידיו המבוגרים. "ברכת הרב התקיימה מעל ומעבר" אמר הפרנס בחדווה גלויה, בעזרת ה' יתברך יש לי את האפשרות להחזיר את הגמ"ח". הוא שם על השולחן את הכסף ובנוסף לזה הוא הניח לידו גם קופסא יפה. "ומה זה" שאל הרב בלוקחו את הקופסא לידו. "כנהוג בין סוחרים כאשר אחד מתווך לחברו עסק טוב הוא מקבל דמי תיווך, אשמח מאד אם הרב יקבל את הקופסא כמתנה צנועה". הרב פתח את הקופסא בה זרחה בכל זהרה אבן מהודרת, "אבן מיוחדת במינה" ציין הרב בהתפעלות גדולה הוא התבונן באבן מכל צד "איזו צלילות איזו זכיכות ללא כל רכב וללא פגם, באמת כפתור ופרח". הפרנס שמח מאוד שהאבן מצאה חן בעיני הרב. "כבר זמן רב שלא ראיתי אבן כה משובחת" אמר הרב, ובאמרו זאת הניח את האבן חזרה בקופסא ומסרה לפרנס. "רבי, הרי זה שלך.. למענך... הרווחתי זאת ביושר". אמר הפרנס כשהוא משתומם מדוע מסרב הרב לקבל את המתנה שלו, ענה ה"חתם סופר": "למען האמת ידידי, לו היית מביא לי מתנה זו בזמן אחר לא הייתי אולי עומד בנסיון, מאחר שזה היה מביא תועלת גדולה לשיבתי למשל, אך לאחר שהלוויתי לך גמ"ח, אסור לי לקחת ממך מאומה לאחר שזה ייחשב ריבית, כפי שכבר אמרתי לך פעם, אל נא ירע הדבר בעיניך". הפרנס היה מאוכזב אך מה הוא יכול לעשות הוא הרי לא יתווכח עם הרב בעניני דת ודין.

כאשר הלך הפרנס והרב נשאר לבדו עם תלמידיו האהובים, הם הסתכלו זה בזה תמהים, הרב שהבחין בדבר פנה אליהם ואמר: רואה אני שמשוהו מטריד אתכם, מן הסתם אתם מתפלאים על שלא החזרתי לפרנס את הקופסא מיד, מדוע פתחתי אותה, ולמה בהתחלה שמחתי כל כך באבן והיללתי.

משל ונמשל

שנראה מעלת חברנו ולא את חסרונו

משל לבן שעזב את בית אביו, ונדד במרחקים במדינות אחרות ימים רבים. כשחזר, התפאר לפני אביו כי הוא למד לעשות מנורה תלויה, וביקש מאביו שיאסוף כל בעלי אומנות זו בעירו כדי שיראה להם חכמתו באומנות. עשה אביו את בקשתו ואסף את כל האומנים במלאכת זו, הוציא הבן מנורה מכוערת והראה להם, הלך האב אצל כולם לשאול דעתם על המנורה, והודו לו כי היא נראית בעיניהם מכוערת מאוד, אף על פי כן התפאר הבן לאמר: הראתי לכם חכמתי באומנות זו. אמר לו האב והרי אין היא נראית יפה בעיני כל בעלי האומנות. השיב לו הבן, דווקא בזה הראיתי גדולתי, כי הראיתי לכולם חסרונותיהם, כי במנורה זו ישנן כל המגרעות של כל אחד מהאומנים, הלא תראה אצל זה חלק פלוני מכוער, אצל השני חלק זה עשוי יפה, אלא שחלק אחר מכוער, וכן אצל כולם, מה שנראה רע בעיני זה, נראה יפה בעיני חברו, ואני עשיתי מנורה זו, כשהיא מורכבת מכל המגרעות של כל אחד ואחד, כדי להראות לכל אחד שאין בו שלימות, ומה שנראה בעיניו טוב ויפה, נראה בעיני חברו רע ומכוער. אבל באמת יכול אני לעשות מנורה משוכללת.

והנמשל אילו ידענו את כל החסרונות והעיכובים של כל דבר, היינו יודעים מהות הדבר, אף שלא ראו את הדבר מעולם. אין אדם דומה לחברו, וכל הצורות היו באדם הראשון היינו בתיבת "אדם" בלבד, כל המאורות היו נכללים בתיבת "אור" בלבד וכן מעשי בראשית. ואפילו העלים של האילן אין עלה אחד דומה לחברו. ויש חכמות בעולמנו שאפשר לחיות עם החכמות בלבד בלי אכילה ושתייה.

(הרה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א)

ובכן אספר לכם מעשה שקרה למורי ורבי הרה"ק רבי נתן אדלר זיע"א. אמר ה"חתם סופר" הקדוש, זה אירע בעיצומו של החורף. יום אחד בא שליח מקהילה ידועה לא רחוקה מפראנקפורט בבקשה דחופה להצילם מצרתם, כיון שהיה הכרח בהשתדלות מצד רבה של פראנקפורט אצל מושל העיר ההיא, מיד שלח אותי הרבי לשכור לו עגלה מקורבי הרבי ניסו לשדלו שידחה את הנסיעה למחרת היום, אך הוא לא היה מוכן לשמוע להם "כשקהילה של יהודים כצרה אסור לדחות" אמר בהחלטיות. יצאנו לדרך כשבחוץ כבר החשיך ביציאה מהעיר היתה הדרך מכוסה כשלג וקרח, ולא עבר זמן רב עד שהעגלה נתקעה כאמצע הדרך, בעל העגלה ניסה להוציא את העגלה מהבור, אך לשוא העגלה נשארה תקועה, או אז התיר בעל העגלה את הסוס ורכב עליו להביא עזרה מהכפר הקרוב.

ישבנו רבי ואני קפואים מקור, אך כאשר התחיל הרבי לנהל איתי שיחה בלימוד, שכחנו מהקור הייתי כה שקוע בשיחה, עד שכלל לא הרגשתי שבעל העגלה חוזר עם בהמה כלשהי ורתם אותה לעגלה. פתאום הודקף הרבי, קפץ מהעגלה והחל לרקוד בשלג, אני מביט ברבי תוהה ומשתומם ומתחלחל בראותי שהרבי רוקד בשלג כשלרגליו רק גרביים. כנראה שכאשר שירד מהעגלה נשמתו נעליו. אני קופץ מהעגלה ואומר "רבי אפשר להצטנן חלילה" אך הרבי ממשיך לרקוד בשמחה גדולה ואומר: "משה'לה יקירי, הבט נא, הגוי רתם לעגלה שור יחד עם סוס, ניגשתי לבעל העגלה והסברתי לו, שלנו היהודים אסור להשתמש בשור וסוס יחדיו זה כלאיים, הבטחתי לו שכר הגון אם הוא יטרח להחזיר את השור ויביא תחתיו סוס, הגוי התיר את השור וחזר שוב לכפר, חזרנו הרבי ואני לעגלה וחיכנו לשובו.

בינתיים שאלתי את רבי הגדול: "רבי, למדני מהיכן שואבים התלהבות כזו עד שרוקדים יחפים בשלג?" ענה הרבי: "משה'לה יקירי, חשוב נא מתי יש לי ההודמנות כאן בפראנקפורט, לקיים את הלאו של כלאיים, ואם מודמנת לנו מצוה כה יקרה פעם בחיים, אתה יכול לתאר לעצמך מה גדולה השמחה".

סיים החתם סופר ואמר לתלמידיו, הוא הדין בנידון דידן, מתי יש לי הודמנות לקיים את הלאו של ריבית, מי בא ללוות מהרב גמ"ח, וכאשר הודמנה לי מצוה כה נדירה, לא יכולתי לעצור בעד שמחתי הפנימית הגדולה, וככל שהרבייתי להלל ולשבח את האבן, כך גדלה שמחתי "שמחה של מצוה".

צ'ין אדם לחברו

בקשת סליחה על חשש לפגיעה בזולת

מסופר: באחד מימי ספירת העומר נערך מספד גדול על ראש ישיבת נובהרדוק, הגאון רבי אברהם יפה'ן זצ"ל. ההספד נערך בכולל "חזון איש" והגה"ק "הסטייפלר" בעל ה"קהילות יעקב" זיע"א השתתף בהספד, כתלמידו של רבי אברהם יפה'ן עוד מתקופת נובהרדוק. ה"קהילות יעקב" שהה בהיכל זמן ממושך, ולפני שהמגיד הירושלמי הנודע, הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל החל לדבר, קם הסטייפלר ויצא מה"כולל", ויחד איתו קמו עוד אנשים שליווהו החוצה. הסטייפלר הזדעזע שיחד איתו יצאו עוד יהודים, והוא מיהר לשלוח מיד מכתב סליחה נרגש לר' שלום שבדרון ובו כתב: "אבקש מחילה מכבוד תורתו ויש לי מזה צער. לא באתי לשמוע את ההספדים, כי לצערי חליתי באוזני ואיני שומע אף מילה אחת, כידוע לכולם, ורק באתי לחלוק כבוד לנפטר זצ"ל, כי למדתי בישיבתו כמה שנים, ואולם לא הרגשתי טוב וישבתי שם במסירות נפש כשעה וחצי, וכשהגיע תורו של פאר מעלתו שליט"א לדרוש, חשבתי שמכיון שמעלת כבוד תורתו ידוע כדרשן מפואר, יכול הוא להמשיך בדרשתו עוד שעה ויותר, וזה היה קשה לי הרבה, ולא שיערתי שיהיה בזה פגיעה בכבודו של מעלת כבודו, מאחר שהכל יודעים שאינני שומע כלל. ואולם כשהתחלתי לצאת, נמשכו אחרי עוד כמניין אנשים ואולי יותר, וכמדומה שרובם לא חזרו שוב לבית המדרש, ונמצא שעל

ידי היתה פגיעה בכבוד מעלתו. ואילו הייתי יודע שעל ידי יציאתי ימשכו עוד אנשים, כמדומני שבוודאי לא הייתי יוצא, ואבקש מאד מכבוד פאר מעלתו שיאמר בפה מלא שמוחל לי".

לעבור את החיים בלי לפגוע באדם
מספרים ששאלו פעם את הגה"ק ה"חזון איש" זיע"א, מהי הדרגה הגבוהה ביותר שיהודי יכול להגיע אליה בעולם הזה? והשיב ה"חזון איש": הדרגה הנעלה ביותר היא, "לעבור את כל החיים מבלי לפגוע באף אחד"

הלא זוהי גמילות חסד
פעם, בערב שבת קודש אחר חצות היום, כשישב הרה"ק רבי שלמה מקארלין זיע"א בביתו וכולו אחוז שרעפים, מתכונן לקבלת את השבת, ראה מבעד לחלונו אדם המסתובב מחנות לחנות, מבקש לפרוט רובל ואינו מוצא. נקש הצדיק על החלון, והזמינו להיכנס לביתו, משכנס, לקח שולחן, העמיד עליו כסא, עלה על הכיסא ופשט ידו על ארון גבוה שעמד שם. משם לקח מספר קופסאות כסף ממועות ארץ ישראל שהיו לו, ירד מהשולחן ומנה את הפרוטות שהיו שם, ופרט לו רובל כבקשתו. בתוך כך נכנס אחד מאנשי שלומו של הרבי, וכולו פליאה: האם בשביל ענין כזה, יטריח הרבי את עצמו בטירחה כה גדולה? השיב לו רבי שלמה: הלא זוהי גמילות חסד, בשביל גמילות חסד אחת כדאית כל הטרחה הזו.

הילולא דצדקיא

שבת קודש כ"ד אייר הרה"ק רבי יהושע העשיל צורף מקראקא (אבי המקובלים - ת"פ) הרה"ק רבי יעקב מליסא ב"ר יעקב משה (חות דעת - תקצ"ב) הרה"ק רבי אליעזר צבי מקאמרנא ב"ר יצחק אייזיק יהודה יחיאל (תרנ"ח)

יום ראשון כ"ה אייר הרה"ק רבי ישעי' מדינאוויץ (תלמיד המגיד - תקנ"ד) הרה"ק רבי חיים מקאסוב ב"ר מנחם מענדל (תרי"ד)

יום שני כ"ו אייר רבינו סעדיה גאון ב"ר יוסף (ד"א תש"ב) רבי משה חיים לוצאטו ב"ר יעקב חי (מסילת ישרים - תק"ז) הרה"ק רבי שמואל אליה מזוואלין ב"ר יחזקאל מקאומיר (תרמ"ח) הרה"ק רבי שלמה מזוויעהל ב"ר מרדכי (תש"ה)

יום שלישי כ"ז אייר הרה"ק רבי שלמה זלמן מקאפוסט ב"ר יהודה לייב (מגן אבות - תר"ס)

יום רביעי כ"ח אייר שמואל הנביא בן אלקנה (ב"א תתפ"ב) רבינו יצחק מקורביל ב"ר יוסף (הסמ"ק - ה"א י"א)

יום חמישי כ"ט אייר הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן ב"ר אהרן אריה לייב (תר"י)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

פרפראות

הרה"ק רבי מרדכי מקרעמניץ זיע"א ביקש לעשות את ה"אופריף" (עליה לתורה בשבת לפני החתונה) שלו אצל הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א (יומא דהילולא כ"ט אייר). וזה היה קודם ר"ח סיון לפני הסתלקותו של רבי מאיר. אמר רבי מאיר לרבי מרדכי, לא, לא אצלי, אני לא רוצה להשבית את השמחה, תיסע אל הרה"ק מרוזין זיע"א ושם תעשה ה"אופריף", ואכן נסתלק אח"כ רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א.

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות "דודי קאר" הסוכן החרדי שלך להשכרת רכב מכל החברות 052-7655-222

מברכים חודש סיון המולד אור ליום ה' שעה 5:22 11 חלקים ראש חודש יהיה ביום שישי הבעל"ט